

KANU INDIAŃSKIE – JAK PRAWDZIWE

„Kanu z kory... są chyba najpiękniejszymi i najlepszymi środkami lokomocji. Na zbudowanie kanu wystarczy w zupełności kora z jednej brzozy, a ich doskonały kształt sprawia, że pływają tak lekko, jak korek” (J. Catlin 1841).

Łódkę północnoamerykańskich Indian można dość łatwo zbudować, używając zamiast kory brzozowej twardych płyt pilśniowych lub cienkiej sklejki. Poniższe wskazówki oparte są na doświadczeniach nabytych podczas budowy kanu z płyty pilśniowej.

Kształtem i wielkością opisana łódka odpowiada kanu myśliwskiemu Indian Algonkin (opisane w ADNEY AND CHAPELLE „The Bark Canoes and Skin Boats of North America” – 1964 r.).

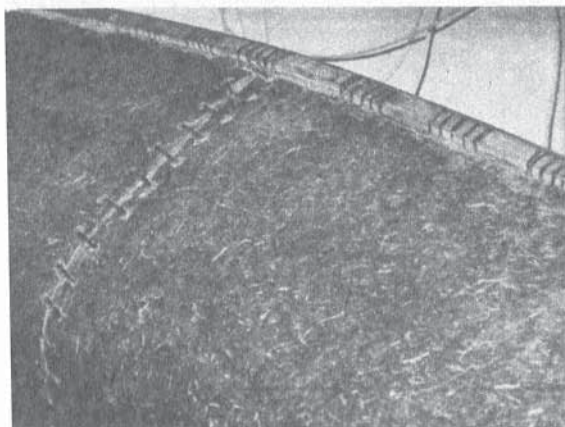
Wytrzymałość kadłuba łodzi uzyskuje się tu jednak ze względu na sztywność skorupy z płyty pilśniowej, a nie ze względu na zastosowanie stępek i wręg, jak w oryginalnym kanu.

Gotowa łódka ma masę około 30 kg, może więc być transportowana na dachu każdego samochodu. Mogą nią pływać dwie osoby dorosłe i troje dzieci. Maksymalna ładowność wynosi bowiem około 280 kg. Pod warunkiem równomiernego rozłożenia ciężaru w łódce zapewnia to minimum 15 cm wolnej burty.

Do wiosłowania używamy pagajów z trzonem w kształcie litery „T” (do nabycia w sklepach sportowych). Pióro wiosła powinno mieć około 120 mm szerokości i 450 mm długości. Objaśnienia uzupełniające schemat budowy kanu przedstawiony na fotografiach i rysunkach wykonawczych:

1. Wszystkie połączenia są, jak w oryginalnym kanu, „zszywane”, nie zaś skręcane wkretami

Fot. 1. Środek łodzi ze „zszytymi” częściami z płyty pilśniowej

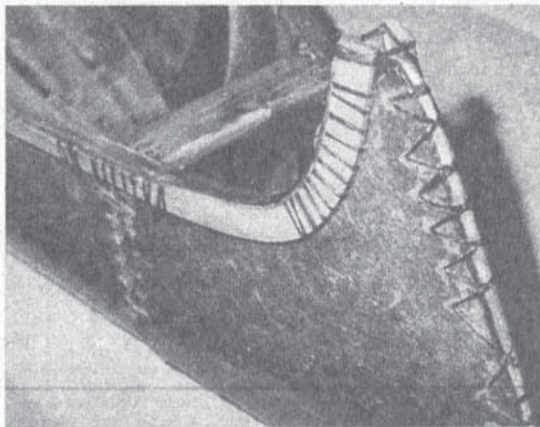
czy zbijane gwoździami. Najlepszy jest do tego celu sznurek z tworzywa sztucznego grubości około 2 mm. Części drewniane należy przed wbudowaniem do kadłuba zabezpieczyć na brzożowo – odpowiednio do koloru płyty pilśniowej.

2. Ponieważ nie ma w sprzedaży płyt pilśniowych o potrzebnych nam wymiarach, należy nanieść kształt połowy łódki na dwie odpowiednio odmierzone płyty. Po wycięciu „zszywamy” obie połowy tak, by szew przebiegał przez środek łódki.

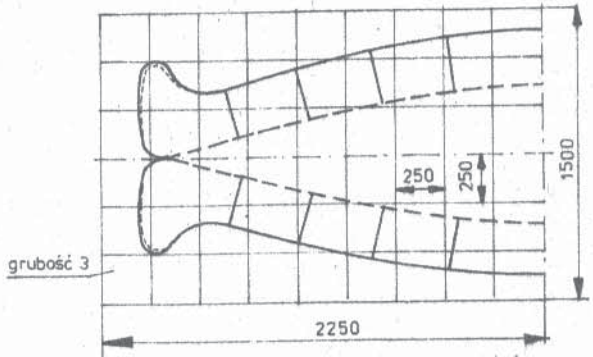
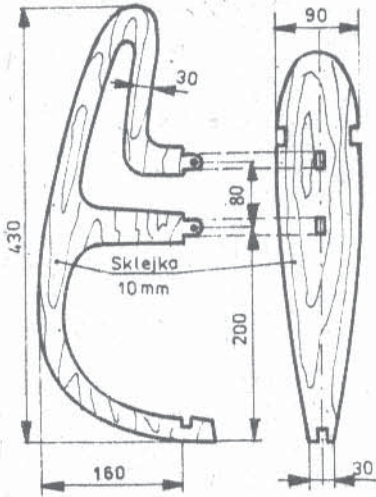
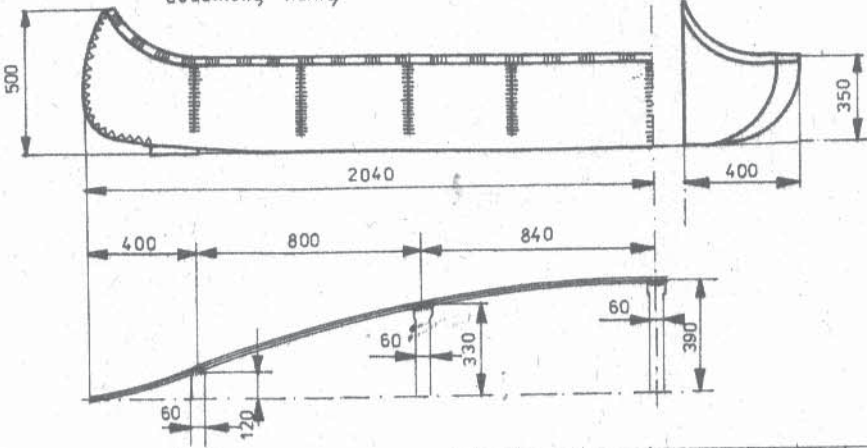
3. Część mającą stanowić dno łódki mocujemy do stabilnej podstawy (podłoga warsztatu, masywna drewniana płyta). Ostrożnie wyginamy ku górze ponadcinane według rysunku części boczne i unieruchamiamy je w tym położeniu listwami. W miejscach wygięć płyta pilśniowa musi być dokładnie zwilżona.

4. Po wyschnięciu łączymy prowizorycznie dziób i rufę (ostateczny kształt osiągną one po osadzeniu stew). Następnie wyginamy linię kilu

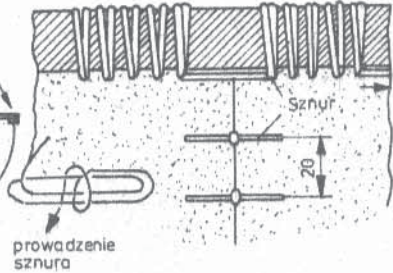
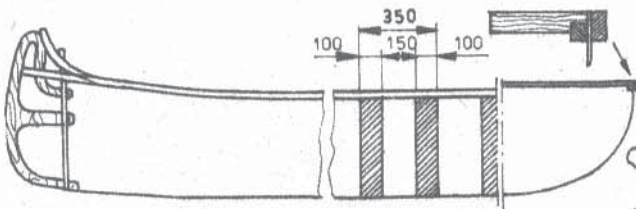
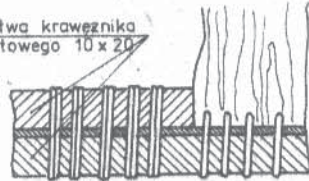
Fot. 2. Mocno wygięte zewnętrzne krawędzie burt ze sklejki grubości 10 mm

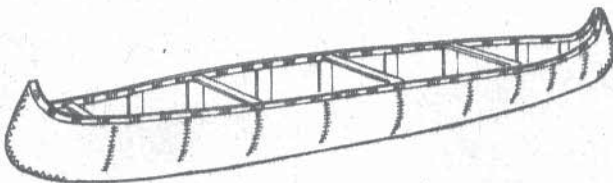
Listwy denne mogą być wzmocnione dodatkową listwą.

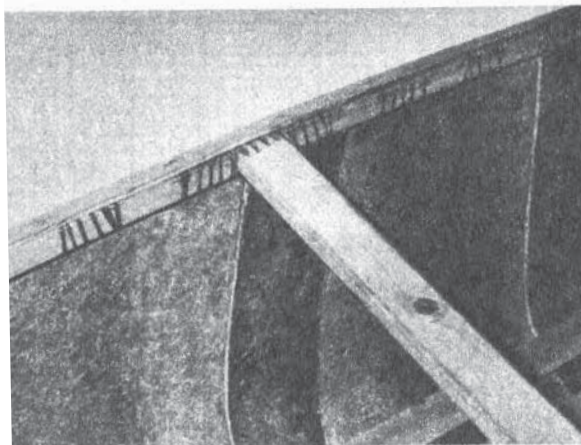
Listwa krawężnika burtowego 10 x 20

przewodzenie sznura

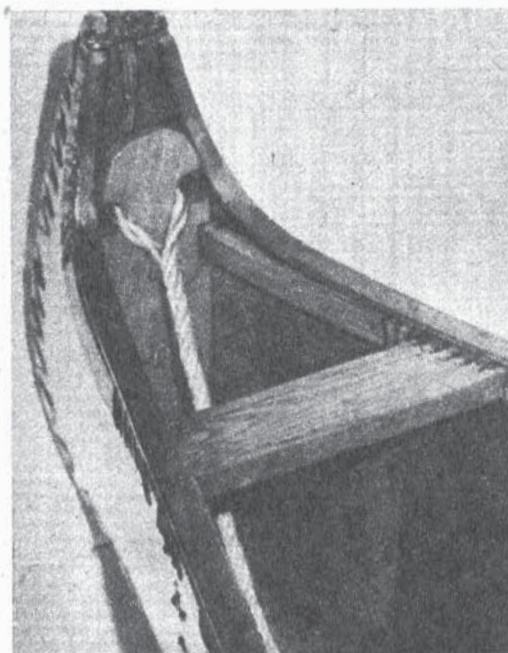

Fot. 3. Jedna z osadzonych listew rozporowych, przyklejona i „przyszyta” do krawędzi burty. Wyraźnie widoczne „wręgi” z płyty pilśniowej

przez podłożenie drewnianych klinów oraz kształtujemy górny otwór łódki za pomocą drewnianych listew umieszczonych między częściami boków. Pasy płyty tworzące burty zachodzą na siebie w kształcie klinów. Po nawierceniu z każdej strony dwóch otworów należy złączyć je drutem. Zasadniczy kształt kadłuba łodzi jest już gotowy.

5. Zanim zszyjemy burty, należy najpierw pionowymi cięciami rozdzielić zachodzące na siebie

Fot. 4. Dziób kanu z widocznym osadzeniem stewy. Wewnętrzne listwy krawędzi burty są wpuszczone w poprzeczny element stewy wykonany ze sklejki, na którym można też zamocować cumę

części burt tak, aby krawędzie te przylegały gładko do siebie.

6. Kolej na przyklejenie stewy przedniej i tylnej wodoodpornym klejem (przedtem ustalamy położenie poszczególnych elementów, lekko zbijając je gwoździkami). Jest to ostatnia możliwość skorygowania symetrii kadłuba łodzi poprzez wzajemne przesunięcia burt. Wystające części płyty obcinamy po całkowitym zaschnięciu kleju.
7. Przyklejamy listwy krawędzi burt (najpierw wewnętrzną, potem zewnętrzną), unieruchamiając je ściskami stolarskimi. Mocno wygięte części zewnętrznych listew na dziobie i rufie można wyciąć ze sklejki grubości 10 mm i osadzić na listewkach.
8. Zszywamy dziób, rufę i krawędzie burt. Przyklejamy i zszywamy listwy rozporowe. Szwy na burtach łódki pokrywamy przyklejając od wewnątrz odpowiednio dopasowane „wręgi” z pasków płyty pilśniowej szerokości 100 mm.
9. Wszystkie szwy od wewnątrz (dziób, rufa) i na zewnątrz (dziób, rufa, burty) zalewamy dokładnie żywicą syntetyczną (np. Polimal). Zewnętrzne i wewnętrzne części kadłuba malujemy kilkakrotnie „Ksylamitem żeglarskim”, a następnie (3-krotnie) rozcieńczonym lakierem wodoodpornym, najlepiej bezbarwnym.

oprac. redakcja
PRACTIC – NRD

Fot. 5. Dno łodzi z przyklejonymi wzdłużnymi listwami tworzącymi „podłogę”

